

Remedies available for protection of trademarks under the Finnish top-level domain name (.fi) – with focus on alternative dispute resolution and upcoming changes

Keywords: domain name, alternative dispute resolution (ADR), .fi top-level domain, trademark protection, intellectual property law

Sebastian Åstrand¹

English Abstract

At the moment, the Finnish top-level domain name (.fi) differs in some respects from most other top-level domain names (TLD). One example is the limitation which makes the .fi TLD registrable only for Finnish companies/organizations and Finnish individuals. This limitation will however probably be removed when the proposed new “information society code” (Swedish: informations-samhällsbalken / Finnish: tietoyhteiskuntakaari) fully enters into force in the autumn of 2016. With this new situation there will follow additional demand for effective legal remedies for protection of trademarks and other marks under the Finnish TLD. This paper focuses on these upcoming changes as well as presents and compares with each other the available remedies. The available remedies include traditional court litigation mainly handled by the Finnish Market Court, and as an option to court litigation a form of alternative dispute resolution (ADR) administered through the Finnish Communications Regulatory Authority (FICORA).

1 The author is a student at University of Helsinki and is currently writing his Master's Thesis on Intellectual Property Law. He is also a student at the Stockholm School of Economics (SSE), pursuing a Bachelor's Degree in Business & Economics. During his studies he has served as a trainee at the Administrative Court of Vaasa and also as a private IT consultant. This article is based on the author's Bachelor's thesis in Law.

Full Article in Swedish

Tillgängliga rättsskyddsmedel för skydd av kännetecken under den finska toppdomänen (.fi) – med fokus på alternativ tvistlösning och framtida förändringar

Sökord: .fi toppdomänen, skydd av kännetecken, rättsskyddsmedel, alternativ tvistlösning, informationssamhällsbalken, immaterialrätt

1 Inledning

Varför är .fi toppdomänen ett intressant och aktuellt forskningsområde, och hur anknyter det till juridik? För det första är det ett aktuellt tema, .fi domäner har kunnat registreras publikt sedan år 1991, därav är fenomenet relativt ungt, litet på 20 år gammalt. Ämnet blir ännu mera aktuellt i och med att den finska regeringen nyligen har lagt fram en proposition om en ny heltäckande lag/balk om informationssamhället. Därigenom får man också en juridisk koppling, i och med att .fi domänen regleras genom nationell lagstiftning. Den kommande informationssamhällsbalken kommer dessutom att ersätta de tidigare enskilda lagarna inom området, inberäknat den nuvarande lagen om domännamn (228/2003 ”LDN”).

För det andra så har domäner kommit att få ett ökat kommersiellt värde, då domännamnet relativt ofta fungerar som en del av ett företags/organisations varumärkesstrategi. Detta gäller särskilt så kallade generella toppdomäner (engelska: generic Top-Level Domain ”gTLD”), till exempel .com & .net,² men kommer sannolikt också att öka för så kallade nationella toppdomäner (engelska: country level Top-Level Domain ”cTLD”), till exempel .fi och .se. Inte minst genom det finns en ökande aktivitet med många nyregistreringar av .fi domäner. Antalet registrerade .fi domäner ökat från ca 150 000 till nu över 335 000 under en period på sex år, vilket ger en tillväxthastighet på i snitt cirka 15 procent per år.³

2 Ett exempel är domänen iCloud.com som köptes av Apple Inc våren 2011 för 4,5 miljoner USD (MacRumours.com 2011).

3 Antalet aktiva .fi domännamn var år 2007 ca 150 000 stycken, år 2013 var antalet aktiva domännamn ca 335 000 stycken. Alltså har antalet domäner mer än fördubblats på sex år. (Kommunikationsverket 2014b)

Den finska toppdomänen (.fi) har hittills varit starkt nationellt knuten, i och med att endast finska aktörer kunnat registrera under den. Detta kommer att luckras upp i och med att den nya informationssamhällsbalken träder i kraft, då alla aktörer internationellt kommer att kunna registrera .fi domäner. Därmed kommer sannolikt behovet att skydda immateriella värden under .fi domänen att aktualiseras än mer, närmast i form av varumärken.

Syftet med den här artikeln är att utreda och presentera de rättsskyddsmedel som i nuläget finns tillgängliga för skydd av kännetecken under .fi toppdomänen. Detta med syftet att kunna klargöra vad som eventuellt kommer att förändras beträffande tillgängliga rättsskyddsmedel i och med att den nya informationssamhällsbalken träder i kraft. Fokus kommer särskilt att ligga på de rättsskyddsmedel som kan anses vara av karaktären alternativ tvistlösning, alltså rättsskyddsmedel utanför traditionellt domstolsförfarande.

I den här artikeln kommer fokus att ligga på .fi domäner. Som bekant finns det många andra typer av toppdomäner⁴, men dessa kommer inte att utredas närmare. Paralleller kommer att dras till andra toppdomäner, samt en viss komparativ jämförelse med andra nordiska toppdomäner. Jag kommer särskilt att belysa de finska förhållandena av .fi toppdomänen, eftersom det området skiljer sig från många andra domäner.⁵ Följaktligen blir finska rättskällor centrala, men dessvärre finns det i nuläget relativt begränsat med finsk litteratur och rättspraxis på området. Därav är det också nödvändigt att begagna sig av utländska rättskällor för att på ett bättre sätt kunna redogöra allmänt om domänområdet, men också som ett sätt för att belysa de finska skillnaderna.

Tekniska frågor gällande domännamn kommer att beröras i någon mån i detta arbete, men då närmast av karaktären praktiska frågor kring hur domännamnsystemet är uppbyggt och fungerar.

4 Exempelvis .com, .net, m.fl. – mer om detta i kapitel 2.2.

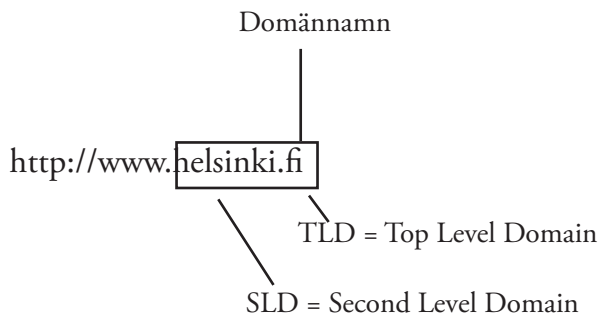
5 En stor skillnad fram till år 2016 är att .fi domäner endast kan registreras av finska aktörer. Exempel på andra avvikelser är att det föreligger en viss förhandskontroll innan registrering av en .fi domän.

2 .fi domänen och kännetecken

2.1 Domännamn – en kort introduktion

Ett centralt begrepp i det här arbetet är domännamn. Därmed kan det vara på sin plats med en kort definition av begreppet domännamn. Domännamnet är närmast en teknisk uppfinning inom IT-området, vars främsta uppgift är att förenkla för slutanvändaren.⁶

Varje dator och server som är ansluten till internet har en unik IP-adress i formatet nnn.nnn.nnn.nnn⁷, exempelvis 192.168.100.101. Istället för att människor skall minnas dessa serier av siffror så kopplas ett domännamn till IP-adressen. Det sker genom så kallade namnservrar och DNS-systemet.⁸ Namnservrarna fungerar som en slags telefonkatalog på internet, bildligt beskrivet. När användaren skriver ex. doman.fi så kopplar användarens dator till domänens namnservrar via DNS-systemet användaren vidare till IP-adressen 192.168.100.101, och följaktligen till den server/tjänst som användaren förväntar sig under denna domän.

Tekniskt schema över ett domännamn

Domännamn tilldelas i olika nivåer. Jag kommer att koncentrera mig på de två första nivåerna. Den första nivån utgörs av toppdomänen (engelska:

⁶ Cricket – Albitz 2006, sidorna 4–8.

⁷ n = en siffra, dock ej valfri siffra. Utan tilldelningen av siffror i IP-adresser följer ett visst mönster fastslaget i. Detta system gäller enbart så kallade IPv4 adresser, som för tillfället är den rådande standarden på internet.

⁸ Cricket – Albitz 2006, sidorna 11–25.

Top-Level Domain, ”TLD”). Toppdomänen är den högsta nivån, och utgörs av det som följer efter punkten i ett domännamn på höger sida. Exempel på toppdomäner är .com & .net vilka är så kallade generella toppdomäner. Andra exempel på toppdomäner är så kallade nationella toppdomäner, exempel på sådana är .fi i Finland, .ax på Åland och .se i Sverige.

Den andra nivån av domännamn, det vill säga den del av domänen som är på vänster sida om toppdomänen i ett domännamn. Exempel på en sådan är *helsinki.fi*, och det är även den delen som tilldelas av Kommunikationsverket. Tekniskt kallas den delen för SLD (engelska: Second Level Domain), på svenska ungefär sekundär nivå domän. I den här artikeln avses hela domänen, inklusive SLD + TLD, när termen *domännamn* används.

2.2 Den finska toppdomänen: .fi

Finlands nationella toppdomän är .fi, tillsammans med .ax toppdomänen som är Ålands toppdomän. .fi toppdomänen administreras av Kommunikationsverket (vanligen förkortat Ficora) och den lag som styr .fi domänen i nuläget (hösten 2014) är lagen om domännamn.

Kommunikationsverket är den myndighet som fått i uppdrag av finska staten att förvalta .fi domänen, enligt LDN 17 §. Den har också fått rätten till att administrera .fi domänen av den internationella organisationen ICANN.⁹ ICANN som är en amerikansk organisation har en mycket central roll vad det gäller internets funktion och toppdomäner. Det är nämligen ICANN som har mandat att tilldela länder en egen nationell toppdomän, vilket sker genom deras underförening IANA, som hanterar det praktiska arbetet med stöd av tekniska standarder, vanligen utarbetade av internationella organ.¹⁰ Tilldelningen sker vanligen till en nationell organisation i respektive land, och den interna delegeringen av ansvaret för den nationella toppdomänen sker vanligen på lagstiftningsnivå.¹¹ Kommunikationsverket är den myndighet som har rätten att besluta om tilldelning av domännamn

9 ICANN, förkortning för Internet Corporation for Assigned Names and Numbers. (ICANN 2014)

10 Vilket sker med stöd av den tekniska standarden, IETF RFC 1591. Den praktiska administrationen sker dock enligt samma standard av ICANN:s underförening IANA (Internet Assigned Numbers Authority).

11 Så är även fallet i Finland, genom LDN.

under .fi toppdomänen. Till uppgifterna hör också att bland annat sköta den tekniska driften av .fi domänsystemet, liksom att ta betalt för domänsförnyelser. Utöver detta har Kommunikationsverket även getts rätt att besluta i frågor som gäller återkallande av redan registrerade domäner vid olika situationer, enligt LDN 12 §.

Ett domännamn beviljas på ansökan av Kommunikationsverket till den sökande, alltså den kommande innehavaren av domänen. Ansökan sker vanligen genom en s.k. ”Registrar”¹², om inte kunden själv innehar nödvändig teknisk kompetens. Vid ansökan om ett domännamn görs inte längre en förhandskontroll av Kommunikationsverket av det ansökta domännamnet.¹³ Sökande skall själv göra en bedömning om det sökta domännamnet uppfyller kriterierna i LDN.¹⁴ Följaktligen beviljas domännamnet i regel direkt av Kommunikationsverket till sökande, utan officiell prövning om domänen t.ex. gör intrång i någons varumärke. Vidare kan även tilläggas att förfarande är helt elektroniskt och sker utan mänsklig interaktion vid beviljandet.

2.3 Rättigheter som skyddas under .fi domänen

Ett .fi domännamn beviljas till den sökande direkt utan förhandskontroll av domänen (av andra än sökande själv). Därmed finns det en uppenbar risk att det beviljade domännamnet kan göra intrång i någon annans immateriella rättigheter. Intrånget kan ju ske medvetet av sökanden¹⁵, alternativt omedvetet av okunskap eller slarv vid ansökan om domänen. Följaktligen är det väsentligt för den sökande och kommande domäninnehavaren att veta vilka immateriella rättigheter som skyddas under .fi domänen, inte

12 Med termen Registrar avses vanligen en ISP (Internet Service Provider), vilken kan vara exempel ett webbhotell eller ett IT-konsult företag.

13 Se särskilt RP 96/2002, sidorna 13 och 22, om att förhandsgranskningen av domännamn utsträcker sig enbart till en maskinell kontroll om att formella och tekniska kriterier är uppfyllda för det ansökta domännamnet.

14 Se särskilt LDN 4 § och 5 § med de mest centrala kraven.

15 Exempelvis registrering av domännamn i ond tro eller s.k. Cybersquatting, se särskilt Sund – Norrgård 2004, sidorna 25–26.

minst för att undvika att man av misstag gör intrång i andras rättigheter. Men kanske ännu viktigare är frågan för innehavaren av en immateriell rättighet, exempelvis ett varumärke, att veta om deras varumärke skyddas under .fi toppdomänen eller inte.¹⁶

Det vanligaste fallet när ett domännamn inkräktar på ett varumärke är då domännamnet är identiskt med ett skyddat varumärke.¹⁷ Konkret kan sådan situation vara att varumärket ”My High Tech Company” är skyddat, och någon obehörig registrerar domänen ”myhightechcompany.fi”.¹⁸ En annan situation är att varumärket baseras eller snarlikt ett skyddat kännetecken, exempelvis varumärket ”My Cool Company” och domänen ”mycolcompany.fi” eller liknande.¹⁹ Viktigt att notera här är att ett domännamn i sig inte utgör ett varumärke eller liknande kännetecken, enbart för att domänen är registrerad vid Kommunikationsverket. I vissa fall kan dock ett domännamn registreras som ett eget varumärke hos Patent- och registerstyrelsen.²⁰

Vilka kännetecken skyddas då under .fi toppdomänen? Enligt LDN 4 § 3 momentet så får ett domännamn inte vara baserat på någon annans skyddade namn eller märke. I lagen om domännamn finns en s.k. legaldefinition på vad som avses med ett skyddat namn eller märke, vilket gör det enklare att veta vad som skyddas under .fi toppdomänen.

Enligt LDN 3 § 3 punkten avses med ett skyddat namn eller märke följande typer av kännetecken: ”ett namn eller märke som är infört i *handels-, varumärkes-, förenings-, stiftelse- eller partiregistret* eller en *inarbetad firma, ett sekundärt kännetecken eller varumärke som avses i firmalagen* (128/1979 ”FML”) och *varumärkeslagen* (7/1964 ”VML”) samt namnet på ett offentligt samfund, ett statligt affärsverk, en självständig offentligrättslig inrättning, en offentligrättslig förening samt på en främmande stats beskickning eller på ett organ i dem.”

16 Haarmann – Mansala 2012, sidorna 57–61.

17 Gäller vid tvistlösning av Kommunikationsverket enligt korrespondens med jurist på Kommunikationsverket.

18 LDN 12 § 3 punkten, om domännamn som utgörs av ett skyddat namn eller märke.

19 LDN 12 § 4 punkten, om domännamn som kan misstänkas vara härledda av ett skyddat namn eller märke.

20 Då gäller naturligtvis de krav som ställs i VML för att varumärke skall kunna registreras.

Här bör man observera att listan är uttömmande, och listan inkluderar alla de namn och märken som skyddas under .fi domänen. Det betyder samtidigt att andra kännetecken inte erhåller skydd under .fi toppdomänen.²¹

För att få en uppfattning av vad som är ett skyddat namn är man ibland tvungen att vända sig till andra lagar.²² Särskilt för varumärken är det varumärkeslagen som är aktuell, för att definiera vad ett varumärke är dels är, samt när ett varumärke är skyddat.²³ Kortfattat kan varumärkesskydd erhållas på flera sätt, bland annat genom registrering enligt VML 1 §, men också ”inarbetade varumärken” har skydd enligt VML 2 §.²⁴ Utöver dessa två typer finns även s.k. gemmenskapsvarumärken enligt VML 57 § som erhåller skydd i Finland, trots att de inte införts i det nationella registret över varumärken utan på EU-nivå. De s.k. internationella varumärkena enligt VML 53 § får skydd i Finland genom att de registreras i Finlands lokala register över varumärken som internationella varumärken. Därmed skiljer de två typerna åt vid kontroll om de är skyddade i Finland. För att avgöra om ett varumärke är skyddat i Finland bör man konsultera dels det nationella registret över varumärken, men också registret över gemmenskapsvarumärken.²⁵ Utöver detta kan det också finnas inarbetade varumärken enligt VML 2 §, som erhåller skydd trots att de inte är införda i något register.

En annan vanlig typ av namn som skyddas är firmanamn, som skyddas enligt firmalagen. Enligt FML så räknas dels registrerade firmanamn som är införda i handelsregistret som skyddade firmanamn FML 2 §. Men skydd för firmanamn kan – liksom för varumärken – även erhållas genom inarbetning av firmanamnet, i enlighet med FML 2 §. Även s.k. ”bifirmor” erhåller skydd på samma vis som firmanamn enligt FML 1 §. Utländska firmanamn erhåller inte skydd under .fi domän om de inte är införda i handelsregistret, eller anses så inarbetade enligt FML 2 § att de där via skulle erhålla skydd. I vissa fall kan dock utländska firmanamn vara skyddade som varumärken i Finland. I så fall erhåller firmanamnen naturligtvis skydd enligt samma sätt

21 RP 96/2002, sidorna 19–20.

22 Innanen – Saarimäki 2009, sidan 355.

23 Haarmann – Mansala 2012, sidorna 41–43.

24 Bärlund – Nybergh – Petrell 2013, sidorna 476–478.

25 Patent- och registerstyrelsen (PRH) upprätthåller det finska, nationella, registret över registrerad varumärken. Kontoret för harmonisering inom den inre marknaden (OHIM) upprätthåller registret över de s.k. EU-registrerade varumärkena.

som vanliga varumärken. Före en registrering av ett domännamn bör alltså sökande också stämma av mot handelsregistret, om det sökta domännamnet inkräktar på någon annans firmanamn.²⁶ Svårare att avgöra kan det vara för s.k. inarbetade firmanamn, som inte är upptagna i handelsregistret.

För att en innehavare av ett kännetecken skall erhålla skydd för sitt kännetecken under .fi toppdomänen måste även andra kriterier än det att kännetecknet uppfattas som ett skyddat namn eller märke vara uppfyllda. Eftersom den här skriften fokuserar på tillgängliga rättsskyddsmedlen vid ett intrång, så redogörs det inte detalj för dessa kriterier, utan mera information om dessa står att finna dels i LDN:s förarbeten²⁷, men kanske framförallt genom en form av rättspraxis som utvecklats av Kommunikationsverket. Den praxisen har utarbetats genom att Kommunikationsverket avgjort fall där det eventuellt varit fråga om ett intrång i någons rättighet.²⁸ Som en av de principer som utvecklats kan nämnas som exempel ”tidsprioritetsprincipen” enligt vilket det krävs att ett kännetecken varit registrerat före domännamnet registreras för att det ska erhålla skydd.²⁹ Praktiskt betyder det att varumärke ”A” måste existera före domän ”A.fi” registreras för att det kan hävdas att domänen gör intrång i varumärket och domänen kan eventuellt också återkallas enligt LDN 12 §.

2.4 Värdet av att skydda kännetecken

Året var 1996, när Sveriges kommunikationsminister med övertygelse konstaterade att internet bara är en tillfällig modefluga, som snart dragit förbi.³⁰ Emellertid kan vi idag konstatera att så inte blev fallet. Allt fler människor och även saker är idag uppkopplade till internet. Även om befolkningen i

26 Patent- och registerstyrelsen upprätthåller Handelsregistret och det är även tillgängligt via företags- och organisationsdatasystemet (FODS).

27 RP 96/2002.

28 Se särskilt Kommunikationsverkets avgörandep Praxis i Kommunikationsverket 2014a, som finns fram till år 2009 delvis konsoliderad i Pihlajarinne 2009, sidorna 91-127. Därtill se också RP 96/2002, sidan 26.

29 Kommunikationsverket 2014a, Kommunikationsverkets avgörande praxis varigenom principerna utarbetats.

30 Svenska Dagbladet 2011, citatet är dock något hård vinklat av SvD, men budskapet är tydlig.

Finland idag får anses vara förhållandevis internetmogna, så har inte tillväxten på värdet av tjänster och varor som förmedlas via internet slutat att öka.³¹ Snarare kan vi konstatera att ex. webbhandeln slår rekord efter rekord, vad det gäller ökad omsättning.

Med tanke på den ökande tillväxten av olika internet relaterade tjänster, är det inte konstigt att värdet på domännamn också ökat. Det gäller särskilt attraktiva, ibland också beskrivande domännamn som ”pokeri.fi” eller liknande. Därmed är det inte konstigt att det blivit synnerligen relevant för olika aktörer att skydda sina kännetecken och märken också på internet.³²

Twisten om ett domännamn uppkommer vanligen när en obehörig person/organisation registrerar ett domännamn som gör intrång i en annan parts skyddade kännetecken. När ett intrång sedan sker är det ju viktigt att effektiva rättsskyddsmedel finns tillgängliga för att trygga att innehavaren av rättigheten får kontroll över sitt kännetecken i form av ett domännamn.³³ Dels kan det handla om att innehavaren av det skyddade namnet annars går miste om affärer, om domännamnet används i syfte att tjäna pengar av en obehörig. Dels kan ju domännamnet användas för att skada det aktuella varumärket, genom att exempelvis vilseleda potentiella kunder och andra intressenter med felaktig information. Domänen kan också endast registreras i syfte att hindra innehavaren av kännetecknet för att denne inte skall kunna ta kontroll över domänen, vilket är ett mer passivt agerande, som trots allt kan få konsekvenser.³⁴ Skulle inte effektiva rättsskyddsmedel finnas tillgängliga, så skulle domäninnehavaren kunna avkräva rättighetsinnehavaren på ockersummor för att denne skall få rätt till domänen.³⁵

31 TNS Gallup 2014, ökningen av omsättningen år 2013 uppgick till 9 procent för hela finska webbhandelsområdet, enligt en undersökning utförd av TNS Gallup.

32 Andra exempel på värdet att skydda varumärken på internet är vid mera avancerad länkning och återpublicering av material på internet. Se Abdon 2012, sidorna 37–40, var det redogörs om flera rättsfall från EU-domstolen, bland annat C-236/08, C-237/08 och C-238/08, samt C-278/08 gällande användning av varumärken i vanliga och sponsrade länkar. Se också Ramberg 2011, sidan 174.

33 Heine – von Haller Grønæk – Trzaskowski 2002, sidorna 554–555.

34 Heine – von Haller Grønæk – Trzaskowski 2002, sidorna 508–510.

35 Dahlström – Karlsson 2000, sidorna 69–76.

3 Tvistlösning

3.1 Olika metoder att lösa tvister om domännamn

När en tvist om ett domännamn är ett faktum, så uppkommer åtminstone en central fråga. Hur skall jag gå tillväga för att hävda min rätt till aktuell domännamn, på basis av mitt skyddade kännetecken? Frågan är central särskilt för innehavaren av kännetecknet eftersom denne vanligen så snabbt som möjligt önskar starta en process för att få kontroll över domännamnet.³⁶

Mot bakgrund av det tidigare är det inte konstigt att ICANN kräver att det för varje toppdomän finns tillgängliga rättsskyddsmedel, för prövning av någons rätt till ett domännamn.³⁷ Hur rättsskyddsmedlet skall vara utformat har ICANN inga absoluta krav på, utan det är upp till varje organisation som hanterar en toppdomän att utforma det. Ett vanligt system är det s.k. UDRP (Uniform Dispute Resolution Protocol), vilket är standard metoden för de största toppdomänerna .com & .net m.fl. När det gäller UDRP och även många andra tvistlösningsförfaranden för andra toppdomäner, så är det vanligt att det finns förfaranden för alternativ tvistlösning. Med alternativ tvistlösning avses att tvisten kan lösas på ett annat sätt än genom en normal tvistemålsprocess i domstol.³⁸ Vanligen kan även tvisten om rätten till ett domännamn också avgöras i en vanlig domstol, men ibland uppkommer då frågan om vilken domstol (forum) som är behörig i saken. I jämförelse med ett vanligt domstolsförfarande är även avsikten med den alternativa tvistelösningen att det skall vara mera lättillgängligt alternativ, genom ett lägre pris, samt att det skall vara snabbare och mera effektivt.³⁹ Dessutom uppstår inte frågan om behörig domstol, då det alternativa tvistlösningsförfarandet erkänns av och ibland också administreras av den organisation som upprätthåller aktuell toppdomän.⁴⁰

36 Edvardsson – Frydinger 2013, sidorna 90–92, var de legala riskerna och möjligheterna ligger när mera av verksamheten flyttas ”online”.

37 IETF RFC 1591, var man i punkt 4.1 i den tekniska specifikationen ställer upp minimikraven gällande tvistlösning ställs upp för delegering av en toppdomän till en stat.

38 SOU 2003:59, sidorna 147–151.

39 SOU 2003:59, sidorna 147–151.

40 ICANN 2014b, se exempelvis reglerna för UDRP förfarandet punkt 2, varigenom domäninnehavaren godkänner i samband med domänregistrering att domänen kan bli föremål för ett sådant förfarande och kan leda till förlust av domänen.

När det gäller .fi toppdomänen, så finns det i princip endast två tillgängliga rättsskyddsmedel och förfaranden vid ett eventuellt intrång. De två utgörs av dels ett konventionellt domstolsförfarande, var allmän domstol men i praktiken oftast marknadsdomstol är behörig domstol att avgöra tvisten. Den andra metoden är en typ förvaltningsförfarande som administreras av Kommunikationsverket. Den senare metoden kan liknas vid ett alternativt tvistlösningsförfarande. Några andra rättsskyddsmedel finns inte tillgängliga under .fi domänen, utan det är dessa två alternativ som står till buds. Detta följer av att det i LDN är reglerat under vilka omständigheter en domän kan återkallas, vilket är när en lagakraftvunnen dom getts av domstol enligt LDN 12 § punkt 5 eller beslut av Kommunikationsverket att återkalla domänen enligt LDN 12 § punkt 3 och 4, några övriga metoder finns inte upptagna i lagen.

3.2 Tvistlösning av marknadsdomstolen

Marknadsdomstolen har en allmän behörighet att avgöra tvister i fråga om bland annat industriella (immateriella) rättigheter och upphovsrätt.⁴¹ Följaktligen blir marknadsdomstolen den domstol som i praktiken kommer att handlägga ärenden om tvister gällande domännamn och kännetecken. Detta eftersom de flesta rättigheter som skyddas under .fi domänen faller under marknadsdomstolens behörighet.⁴² Marknadsdomstolens behörighet i frågor om immateriella rättigheter är förhållandevis ny⁴³, varför det i nuläget finns begränsat med rättspraxis och annan doktrin om domstolens verksamhet i immaterialrättsliga frågor, liksom .fi domäns frågor. Om ett ärende ändå skulle falla utanför marknadsdomstolens behörighetsområde så handläggs fallet istället av allmän domstol.⁴⁴ Följaktligen är det möjligt att också allmän domstol fattar beslut i sådana ärenden.⁴⁵

Marknadsdomstolen har möjlighet att pröva ett ärende enligt de regler som uppställs i lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013), som regle-

41 Enligt lagen om rättegång i marknadsdomstolen (100/2013) 4 §.

42 Se kapitel 2.3 för vilka rättigheter som skyddas under .fi toppdomänen.

43 IPRUC 2012, marknadsdomstolen började handlägga ärenden om industriella rättigheter från och med 1.9.2013.

44 Första instans är då tingsrätten.

45 I praktiken sannolikt mycket sällsynt, men oklart eftersom marknadsdomstolen har verkat så kort tid inom området.

rar marknadsdomstolens verksamhet och behörighet. Marknadsdomstolen erhåller härigenom en möjlighet att förbjuda användningen av ett kännetecken om den finner att det står i strid med någon annans intresse, t.ex. med ett varumärke enligt VML. Ett sådant förbud kan utsträcka sig till ett domännamn om parten yrkar på det, vilket även var fallet i exempelvis MD 32:12, och även besluta om att domänen skall överföras till denne. Härigenom är det då käranden som avgör om marknadsdomstolen skall pröva frågan, huruvida käranden har bättre rätt till domänen än domäninnehavaren, på grundvall av att käranden har ett skyddat kännetecken som t.ex. är identiskt med det registrerade domännamnet.

Enligt LDN 12 § 5 punkten så är Kommunikationsverket bundet av avgöranden från domstol, om avgörandet är lagakraftvunnet. Konkret innebär det att om en allmän domstol eller marknadsdomstolen förbjuder användningen av ett .fi domännamn, så är Kommunikationsverket tvunget att återkalla domänen. Det är nämligen endast Kommunikationsverket som kan verkställa återkallandet av ett domännamn.

Processen att få en domän återkallad via domstol kan bli förhållandevis lång. Detta beror dels på att processer i domstol kan ta en längre tid att avgöra. Här inverkar dock flera olika faktorer, bland annat hur svarande och innehavaren av domänen ställer sig till ett återkallande. Är svarande passiv så kan ju domstolen under vissa förutsättningar ge en s.k. tredskodom i målet till förmån för den kärande. Men i vilket fall som helst är det ofta kostsamt för både svarande och kärande att driva en process i vanlig domstol.⁴⁶ Utöver det måste domen som ger stöd till återkallande vinna laga kraft innan domänen kan återkallas av Kommunikationsverket.⁴⁷ Till fördelarna hör dock att man i samma process i marknadsdomstolen även kan få andra saker prövade tillsammans med krav på att domänen skall återkallas. Dels kan målet i fråga

⁴⁶ Enbart rättegångsavgiften i marknadsdomstolen uppgår i nuläget till 226 euro enligt lagen om avgifter för domstolars och vissa justitieförvaltningsmyndigheters prestationer (1993/701) 3 §. Jämför med att det är kostnadsfritt att ansöka om återkallande via Kommunikationsverket.

⁴⁷ Följer av LDN 12 § 5 punkten.

gälla en större helhet, var exempelvis det också prövas om användningen av varumärket i andra sammanhang. Alternativt kan kärande också yrka på olika former av ersättningar (främst skadestånd) för missbruk av kännetecknet, utöver ett yrkande på återkallande av domänen.

Det är relativt få fall som marknadsdomstolen till dags dato prövat gällande explicit .fi domännamn och intrång i annans kännetecken. Ett av de få fallen är marknadsdomstolens avgörande MD 32:12, var det allmänt gällde missbruk av ett varumärke och frågan om användningen av tillhörande .fi domän också uppkom. I fallet fattade marknadsdomstolen ett beslut om att aktuellt varumärke inte fick användas av domäninnehavaren. Uppgifter från Kommunikationsverket gör dock gällande att det är ett fåtal ärenden var de återkallat en domän med stöd av beslut från domstol, det rör sig om ett tiotal fall sedan år 2003.⁴⁸

3.3 Tvistlösning av Kommunikationsverket

Kommunikationsverket har getts en allmän behörighet att avgöra tvister om rätten till ett domännamn. Detta följer av LDN 12 § punkterna 2, 3a, 3b och 4, varigenom Kommunikationsverket getts mandat att återkalla ett sådant domännamn som avses. Med ett återkallande avses att domänen antingen kan avregistreras (tas bort) eller överförs till rättighetsinnehavaren, enligt LDN 12 § 2 momentet. Förfarandet är ett förvaltningsrättsligt förfarande eftersom Kommunikationsverket är en myndighet, och det rör sig om utövning av offentlig makt. Därmed tillämpas även förvaltningslagen på förfarandet. Eftersom tvistlösning som utförs av Kommunikationsverket skiljer sig från ett konventionellt domstolsförfarande, så kan det på goda grunder anses att förfarandet är en form alternativ tvistlösning.⁴⁹ Hittills har Kommunikationsverket prövat litet över 1 000 fall sedan nuvarande lag om domännamn trädde i kraft 1 september 2003.⁵⁰

För att få rätten till ett domännamn prövat av Kommunikationsverket måste innehavaren av det skyddade varumärket själv vara aktiv. Detta innefattar att det är rättighetsinnehavaren själv eller genom ett ombud, som

48 Korrespondens med Kommunikationsverkets jurist.

49 Pihlajarinne 2009, sidorna 57–58.

50 Korrespondens med Kommunikationsverkets jurist.

startar processen vid Kommunikationsverket. Processen startar genom att rättighetsinnehavaren (sökande) inkommer med en begäran till Kommunikationsverket om att aktuellt domännamn står i strid med innehavarens rättighet till ett kännetecken. Kommunikationsverket kan då avvisa ärendet om det är uppenbart ogrundat, men om så inte är fallet så begär Kommunikationsverket ett yttrande av den nuvarande domäninnehavaren. Denne skall då inom två veckor⁵¹ svara med ett yttrande, var han/hon framställer varför denne har en bättre rätt till domänen. Efter detta avgör Kommunikationsverket frågan, antingen till förmån för sökanden eller för innehavaren av domännamnet. Avgörandet bereds av en enskild tjänsteman vid Kommunikationsverket, som tar fram ett beslutsförslag på basis av inkomna handlingar. Beslutsförslaget föredras sedan för tjänstemannens chef, som sedan fattar det formella beslutet i saken.⁵² Om endera parten är missnöjd med avgörandet så kan parten söka ändring i Kommunikationsverkets avgörande genom besvär till marknadsdomstolen i enlighet med LDN 18 §. På den här punkten skiljer sig förfarandet från ett vanligt förvaltningsrättsligt förfarande var saken normalt hade prövats vid en behörig förvaltningsdomstol som besvärmyndighet.

Som tidigare konstaterats kan någondera av parterna som är missnöjd med beslutet av Kommunikationsverket, söka ändring vid Marknadsdomstolen enligt LDN 18 §. Marknadsdomstolens beslut kan sedan också prövas av högsta förvaltningsdomstolen under förutsättning att HFD ger besvärstillstånd. Behörig domstol har dock ändrats, fram till år 31.12.2012 var det Helsingfors förvaltningsdomstol som var behörig domstol. Förvaltningsrättsens beslut kunde man då också få prövad av högsta förvaltningsdomstolen, om HFD gav besvärstillstånd. Därför finns det ett också ett antal avgöranden från HFD, var HFD tagit ställning till domäntvister. Dessa är dock relativt få till antalet, de uppgår till tiotal fall och många av dem är avgjorda mellan tidsperioden 2005–2009, när det blev allmän möjlighet att registrera under .fi domänen.⁵³

51 Tiden kan på ansökan förlängas enligt allmänna regler i förvaltningslagen, enligt RP 96/2002 samt förvaltningslagen (2003/434) 33 § 2 momentet.

52 Information av Kommunikationsverkets jurist, varigenom information om Kommunikationsverkets interna rutiner erhöles, då dessa inte finns tillgängliga på lagstiftnings- eller författningsnivå.

53 IPRUC 2013, IPR University Center övervakar rättsfallen som gäller .fi domänen, och har gjort en sammanställning av fallen i sin OIKKU-databas.

3.4 För- och nackdelar med alternativ tvistlösning

Med alternativ tvistlösning (den engelska termen är ADR, dvs. alternative dispute resolution) avses normalt alla former av tvistlösning som sker utanför traditionell domstolsbehandling. Alternativ tvistlösning får anses vara ett populärt och relativt enkelt sätt för innehavaren av ett kännetecken att få sin sak prövad, i domänärenden. Allmänt går det att konstatera att alternativ tvistlösning har vuxit i popularitet inom andra typer av kommersiella tvister.⁵⁴ En liknande situation verkar också vara fallet för tvister om domännamn under .fi domänen.⁵⁵ Kommunikationsverket prövar ungefär 100 ärenden årligen gällande krav på återkallande av en domän, på ansökan av en innehavare till ett skyddat kännetecken.

Till fördelarna med alternativ tvistlösning för domänärenden kan räknas att processen är specifikt inriktad på domänfrågan. Det vill säga att man endast tar ställning till om domänen gör intrång i någons kännetecken eller inte, vilket gör att processen kan hållas mera enhetlig och mindre omfattande. Vidare är ju processen enbart skriftlig, vilket gör att parterna får inkomma med svar den vägen. Dessa saker gör i förlängningen det att tiden för att få ett avgörande från Kommunikationsverket normalt inte blir så lång. I medeltal tar ett ärende 75 dagar att behandla.⁵⁶ Av de ärenden som Kommunikationsverket prövar så bifalls i dagsläget 50 procent till förmån för den sökande.⁵⁷ Att det dessutom är kostnadsfritt att få saken prövad av Kommunikationsverket bidrar säkert också till innehavare till kännetecken har en större möjlighet att få sin sak prövad (Access to Justice). I jämförelse med marknadsdomstolen så har Kommunikationsverket också skaffat sig en hel del erfarenhet av att handlägga domänärenden, vilket säkert också bidrar till en snabb och rättssäker process.⁵⁸

54 CHK 2013, statistik från Handelskammarens skiljedomsinstitut visar en ökande trend av skiljeförfaranden över de senaste 10 åren.

55 Den slutsatsen går att dra på basis av de få fall som prövats i HFD och MD gällande tvister om .fi domännamn, i jämförelse med det antal ärenden som prövats av Kommunikationsverket.

56 Korrespondens med Kommunikationsverkets jurist.

57 Korrespondens med Kommunikationsverkets jurist.

58 Rutinen erhålls genom att Kommunikationsverket handlägger över 100 ärenden per år, i jämförelse med marknadsdomstolen som handlägger ett fåtal ärenden.

Till nackdelarna med alternativ tvistlösning kan räknas att processen är förhållandevis summarisk. Konkret innebär det att Kommunikationsverket inte kan pröva t.ex. skadeståndskrav eller andra rättsliga krav, utan dessa krav får drivas separat i ex. marknadsdomstolen, vilket gör att processen i sådana fall blir splittrad med separata processer vid olika institutioner. Vidare är det möjligt att överklaga Kommunikationsverkets beslut i upp till två instanser: först hos marknadsdomstolen och sedan i högsta förvaltningsdomstolen under förutsättning att den beviljar prövningstillstånd.

När det då gäller processer i allmän domstol, eller vanligen i marknadsdomstolen, så har en sådan process den fördelen att man utöver domänfrågan också kan få prövat andra frågor. Bland sådana frågor kan ju nämnas möjlighet till skadestånd för intrång i varumärke, och interimistiska förbud och liknande. Samtidigt kan också domänärendet ingå i en större helhet, var man exempelvis prövar om intrång i kännetecknet skett i andra former, utöver domännamn. Men samtidigt dras ett vanligt domstolsförfarande med att det kan bli relativt utdraget tidsmässigt samt att det är dyrt att processa i domstol. Den förlorande parten förpliktas vanligen att ersätta den vinnande partens rättegångskostnader, som kan vara betydande.

Ett beslut av domstol som är lagakraftvunnet är bindande för Kommunikationsverket att återkalla domänen, innebär ju att rättighetsinnehavaren i sådana fall inte är tvungen att få sin sak prövad vid flera olika institutioner samt utöver detta kan yrka på skadestånd och andra rättsliga åtgärder i samband med processen. På dessa grunder kan det ändå bli processekonomiskt fördelaktigare att enbart vända sig till domstol i mera komplexa ärenden.

4 Kommande förändringar

4.1 Införande av Informationssamhällsbalken

Till riksdagen har en proposition (RP 221/2013) överlämnats från regeringen om införandet av en ny informationssamhällsbalk. Avsikten med den nya balken är att man vill konsolidera och göra lagstiftningen mera enhetlig för det stora området frågor som gäller kommunikationsfrågor och -teknik i samhället, men också att främja utvecklingen av det informationssamhälle

vi nu lever i.⁵⁹ Tidigare har lagarna på området varit egna helheter, men som ibland också hänvisat till varandra. Vidare är ju teknikområdet sannolikt det område som förändras i den snabbaste takten, och det därmed är på sin plats med en genomgående förnyelse av lagstiftningen på området. Bland de gamla lagar som kommer att ingå i den nya informationssamhällsbalken är bland annat lagen om televisions- och radioverksamhet, kommunikationsmarknadslagen och lagen om domännamn.⁶⁰ Dessa lagar inklusive den nu gällande LDN kommer, under förutsättning att riksdagen antar och godkänner propositionen i sin nuvarande form, att ersättas med informations-samhällsbalken. Den nya balken har som avsikt att träda i kraft 1.1.2015⁶¹, alltså förhållandevis snart. Därmed är det relevant att diskutera en del av de förändringar, som lagen eventuellt kan medföra för tvistlösning av domännamn.

Att införa en ny informationssamhällsbalk kan med fog anses vara någonting relativt unikt för Finland: i Norden är det bara Norge som tidigare har infört en lag som i någon mån motsvarar den finska informationssamhällsbalken. Den norska lagen går under namnet ”ekomloven”, som i hög utsträckning liknar den finska informationssamhällsbalken då den reglerar motsvarande kommunikationsområden, men skiljer så till vida att stora delar av regleringen av Norges toppdomän är delegerat till författningsnivå genom nämnda lag.⁶² I Sverige och Danmark har man inte i nuläget gått in för att konsolidera lagarna på ett liknande sätt som i Finland och Norge.⁶³ Därmed kan det hända att Finlands tillsammans med Norges tidigare tilltag att införa en sådan lag kan väcka intresse också utomlands, om utfallet av den nya lagen blir lyckat.⁶⁴ Det är ju viktigt särskilt för vår nationella ekono-

59 RP 221/2013, sidorna 57–66.

60 RP 221/2012, sidorna 57–65.

61 RP 221/2013, sidan 2.

62 Norges lag heter ”lov om elektronisk kommunikasjon (LOV-2003-07-04-83)” och förkortas ”Ekomloven”, vilket står för ”e-kommunikation”. Lagen trädde i kraft år 2004. Författningarna gällande Norges toppdomän återfinns i domänenforskriften, vars fullständiga namn är ”foreskrift om domenenavn under norske landkodedoppdomener (FOR-2003-08-01-990)”.

63 I övriga Skandinavien regleras respektive stats toppdomän av egna lagar: för Danmarks del i ”domæneloven (Lov nr 164 af 26/02/2014)” och för Sveriges del i ”lag (2006:24) om nationella toppdomäner för Sverige på Internet”.

64 Exempelvis har Sverige nyligen (hösten 2013) övervägt att kopiera Finlands system med absolut preskription av skulder, för att råda bot på ”evighetsgäldenärer”, SOU 2013:72, sidorna 248–255. Kanske kan liknande inspiration hämtas från den nya informations-samhällsbalken?

mi som är beroende av teknisk innovation att Finland ligger i framkant vad det gäller teknologisk utveckling. Eftersom domänsystemet också är en del av detta lagstiftningsprojekt så är det på sin plats att följa den utvecklingen noga.

En av de riktigt stora förändringarna i den nya informationssamhällsbalken gällande domännamn är att det kommer att bli möjligt för utländska aktörer att direkt registrera .fi domäner. Idag är det enbart personer bosatta i Finland över 15 år, samt i Finland registrerade organisationer inklusive bland annat företag, som har möjlighet att registrera .fi domäner direkt.⁶⁵ Därmed är utländska aktörer (vanligen företag) tvungna att registrera sig också i Finland, t.ex. genom en filial i Handelsregistret för att kunna registrera .fi domäner. Alternativt utnyttja s.k. ”proxy-tjänster” var ett företag i Finland åtar sig att registrera och stå som innehavare för .fi domänen i fråga. De här problemen kommer alltså att försvinna 4.9.2016⁶⁶ när det blir möjligt för utländska aktörer att direkt stå som ägare för .fi domäner. Finland har fått kritik flera gånger av EU-kommissionens institution SolvIt för att utländska aktörer inte haft tillgång till att registrera .fi domäner, vilket säkert i viss mån hindrat dem från att etablera sig i Finland.⁶⁷

Även innehållet i informationssamhällsbalken, som gäller .fi domänen, kommer att se annorlunda ut än den nu gällande LDN. Dels kommer denna del att bestå av färre antal paragrafer och bestämmelser. Dels kommer vissa bestämmelser av teknisk natur att ändras. Dock kommer rättsskyddsmedlen vara de samma som idag, alltså dels ett förfarande via Kommunikationsverket och dels via domstol. Dock kommer det från balken att strykas den uttryckliga bestämmelsen om att en domän skall återkallas med stöd av en laga kraft vunnen dom från domstol, som finns i nu gällande LDN 12 § 5 punkten. Enligt Kommunikationsverket kommer detta dock inte innebä-

65 I praktiken krävs för en person en finsk personbeteckning och för en organisation ett giltigt FO-nummer. Se LDN 5 § 1 momentet om allmänna förutsättningar för beviljande, punkterna 1–4.

66 RP 221/2013, sidan 364.

67 Larsen Data 2014, var man finner att Cypern, som har liknande regler som Finland för sin toppdomän, har fått påbackning om att detta inte är förenligt med EU-rätten. Se också Kommunikationsverket 2014c, var det konstateras att det f.n. finns två inneliggande fall vid SolvIt gällande .fi domäner.

ra att de i framtiden inte skulle verkställa beslut om återkallande av domäner med stöd av beslut från domstol.⁶⁸ Kommunikationsverket kommer dock att fortsättningen som idag vara den enda myndighet som kan verkställa återkallande av en domän.

4.2 Informationssamhällsbalken – konsekvenser

Vilka konsekvenser kommer då informationssamhällsbalken att föra med sig när det gäller .fi domäner? Det är naturligtvis svårt att säga innan lagen trätt i kraft och innan man vet om den även antas i förslagen form. Men några saker kommer nog med stor sannolikhet att ske. För det första lär antalet registrerade .fi domäner öka i någon mån. Detta bottnar i att utländska aktörer kommer in på den finska domänmarknaden direkt under slutet av år 2016.⁶⁹ Ett större antal domäner kommer sannolikt också att leda till flera tvister, gällande domäner och kännetecken. Därmed kommer de tillgängliga rättskyddsmedlen betydelse sannolikt att öka ytterligare.

Förändringen för också med sig flera fördelar som bättre tillgång till den finska marknaden genom .fi domäns registreringar. Men samtidigt ökar också risken för s.k. ”domain name warehousing”, vilket innebär att en eller flera företag registrerar många .fi domäner för att sälja dem i framtiden när deras värde ökat.⁷⁰ Nu medan LDN ännu gäller är det nämligen förbjudet att idka domain name warehousing enligt LDN 12 § punkt 9. Men det skyddet eller hindret, beroende på ur vems perspektiv man ser det, kommer att försvinna i och med informationssamhällsbalken. Mot bakgrund av detta är det då sannolikt viktigt att både nationella och internationella aktörer som har för avsikt att verka i Finland att de dels registrerar viktiga kännetecken som .fi domäner, men också ser till att de skyddar sina kännetecken på ett sådant sätt som erkänns av LDN och den kommande informationssamhällsbalken.

68 Korrespondens med Kommunikationsverkets jurist.

69 DK Hostmaster 2014, jämför med att i Danmark, som är ett land i samma storlek som Finland (både gällande parametrar som befolkning och ekonomi), så finns det f.n. 1 200 000 .dk domäner registrerade. Antalet .fi domäner uppgår i nuläget till ca 330 000. En liknande utveckling torde därmed också kunna väntas i Finland, med ett ökat antal registrerade .fi domäner som följd.

70 RP 96/2002, sidan 21. Lagstiftaren har tidigare velat förbjuda ”domain name warehousing”, men i och med att .fi domänen öppnas upp så slopas denna begränsning, som inte heller existerar under globala TLD:er.

Detta för att de skall kunna utnyttja de rättsskyddsmedel som står till buds under .fi toppdomänen. Listan över typer av namn och kännetecken som skyddas under .fi domänen är ju som bekant uttömmande, och för att erhålla skydd så måste kännetecknet vara av en typ som omfattas.

5 Avslutande kommentarer

Från att ha varit ett närmast tekniskt hjälpmedel och sätt att förenkla, så har domännamnet fått en allt viktigare kommersiell funktion och status. Särskilt när värdet på de tjänster som omsätts på internet hela tiden ökar. Då har det blivit verkligen relevant för innehavare av kännetecken att också skydda dessa i formen av domännamn. Följaktligen är det viktigt att det finns effektiva tvistlösningsförfaranden på plats, var alternativ tvistlösning har en stor roll. Annars skulle en ”vilda västern” situation lätt kunna uppstå, om den som först registrerar ett domännamn skulle ha en absolut oinskränkt rätt till domänen.

När det gäller .fi domänen så är det den alternativa tvistlösningen som upprätthålls av Kommunikationsverket som mätt i antal fall dominerar över traditionell domstolsbehandling. Förfarandet vid Kommunikationsverket skiljer sig stort från en vanlig domstolsprocess, då det bland annat är enbart skriftligt. Dessutom kan man vänta sig att Kommunikationsverket genom att handlägga liknande ärenden har skaffat sig en viss erfarenhet och kunskap om området, i jämförelse med vad en enskild tingsrätt skulle ha möjlighet till. Följaktligen bör detta leda till att besluten också kan fattas snabbare, och förhoppningsvis mera rättssäkert. Särskilt tiden och naturligtvis även rättssäkerheten är två viktiga faktorer när det ibland kan gälla stora kommersiella värden, beroende på vilket domännamn det är fråga om. En lång och segdragen process kan leda till stora ekonomiska förluster för innehavaren av ett skyddat kännetecken, om kännetecknet används i formen av ett domännamn av en obehörig person/organisation. Vidare är det ju viktigt att processen också är rättssäker så att innehavare av domännamn inte på ett otillbörligt sätt blir av med deras rättmätiga ägda domännamn.

Processen vid Kommunikationsverket är dessutom kostnadsfri för både sökande och innehavaren av domännamnet. Detta gör processen mera till-

gänglig särskilt för den sökande. Det kan jämföras med att en domstolsprocess i form av ett vanligt civilrättsliga tvistemål ofta blir dyrt för båda parter – och särskilt dyrt för förloraren. Därmed är det viktigt att se till att Kommunikationsverkets förfarande har kvar sina fördelar även i framtiden, vad det gäller exempelvis kostnads- och tidseffektivitet, utan att för den skull pruta på rättssäkerheten. Samtidigt som ett traditionellt domstolsförfarande också kan ha en roll i mera komplexa ärenden, där tvisten om ett domännamn ingår i en större helhet.

Informationssamhällsbalken för med sig ett flertal förändringar inom en relativt snar framtid. När .fi domänen öppnas upp för den internationella marknaden kommer sannolikt ett flertal utmaningar följa med flera tvister med domännamn och kännetecken. Att det också blir möjligt att köpa upp ett flertal domännamn för framtida försäljning kommer även det att bidra till ett flera registrerade .fi domäner och ett behov av att skydda kännetecken i form av domäner.

Men utvecklingen får ändå i det stora hela ses som positiv då den för med sig en öppnare domänmarknad i Finland, då även utländska aktörer tillåts att registrera domäner. Att Finland hittills har hört till ett av de mera slutna länderna gällande möjlighet att registrera under den nationella toppdomänen har fört med sig att många utländska aktörer varit tvungna att anlita ombud i Finland istället för att själva direkt stå som ägare. Genom att de framöver kan fungera som ägare direkt själva erhåller man också en större tydlighet i systemet.

Att antalet .fi domäner kommer att fortsätta att öka råder det knappast heller något tvivel om, och i jämförelsen med Danmark går det ju att finna att den finska toppdomänen knappast ännu är ”mättad” i antal registreringar. Att fler registreringar framledes också kommer att göras av utländska aktörer då .fi domänen öppnas upp, samt en naturlig tillväxt av antalet registrerade .fi domäner, ställer tillsammans ökande krav på att effektiva tvistlösningsmetoder finns tillgängliga. Samtidigt måste rättssäkerheten prioriteras och får inte vika undan för ett behov av stigande antal processer som skall behandlas skyndsamt.

Källförteckning

Offentligt tryck

Finland

Regeringens proposition: Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om domännamn och till lag om ändring av 2 § lagen om kommunikationsförvaltningen. (RP 96/2002)

Regeringens proposition: Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till informations-samhällsbalk samt till lagar om ändring av 161 § i markanvändnings- och bygglagen och 38 kap. 8 b § i strafflagen. (RP 221/2013)

Sverige

Statens offentliga utredningar: Toppdömän för Sverige. (SOU 2003:59)

Statens offentliga utredningar: Ut ur skuldfällan. (SOU 2013:72)

Rättsfall

EU-domstolen

EUD: Google France SARL, Google Inc. mot Louis Vuitton Malletier SA (C-236/08).

EUD: Google France SARL mot Viaticum SA, Luteciel SARL (C-237/08).

EUD: Google France SARL mot Centre national de recherche en relations humaines (CN-RRH) SARL, Pierre-Alexis Thonet, Bruno Raboin, Tiger SARL (C-238/08).

EUD: Die BergSpechte Outdoor Reisen und Alpinschule Edi Koblmüller GmbH mot Gün-ter Guni, trekking.at Reisen GmbH (C-278/08).

Marknadsdomstolen i Finland

MD: 10.2.2012 diarienummer 74/11/M1 (MD 32:12).

Litteratur

Abdon, Anna-Karin m.fl.: I immaterialrättens gränsland. Jure, Stockholm 2012, sidorna 37–40. (Abdon 2012)

Bärlund, Johan – Nybergh, Frey – Petrell, Katarina: Finlands civil- och handelsrätt (4:e upplagan). Talentum, Helsingfors 2013, sidorna 476–477. (Bärlund-Nybergh-Petrell 2013)

Cricket, Liu – Albitz, Paul: DNS and Bind (5th Edition). O'Reilly Media, Sebastopol CA, USA 2006 sidorna 4–8 och 11–25. (Cricket-Albitz 2006)

Dahlström, Sofia – Karlsson, Marie-Louise: Internet juridik. Björn Lundén Information, Stockholm 2000, sidorna 69–76. (Dahlström-Karlsson 2000)

Edvardsson, Tobias – Frydlinger, David: Molntjänster. Nordstedts Juridik, Stockholm 2013, sidorna 90–91. (Edvardsson-Frydlinger 2013)

Haarmann, Pirkko-Liisa – Mansala, Marja-Leena: Immateriaalioikeuden perusteet. Talentum, Helsingfors 2012, sidorna 41–43 och 57–61. (Haarmann-Mansala 2012)

Heine, Kasper – von Haller Grønbaek, Martin – Trzaskowski, Jan: Internetjura (2:a upplagan). Thomson, Köpenhamn 2002, sidorna 554–555 och 508–510. (Heine-von Haller Grønbaek-Trzaskowski 2002)

IETF: Teknisk standard RFC 1591, utvecklad av The Internet Engineering Task Force (som förkortas IETF). (RFC 1591)

Innanen, Antti – Saarimäki, Jarkko: Internet-oikeus. Edita, Helsingfors 2009, sidan 355. (Innanen-Saarimäki 2009)

Pihlajarinne, Taina: Tunnusmerkin suoja verkkotunnuskäytössä. Edita, Helsingfors 2009, sidorna 57–59 och 91–127. (Pihlajarinne 2009)

Ramberg, Christina: Malmströms civilrätt (22:a upplagan). Liber, Stockholm 2011, sidan 174. (Ramberg 2011)

Sund-Norrgård, Petra: Domäntvister och ond tro. Svenska Handelshögskolan, Helsingfors 2002, sidorna 25–26. (Sund-Norrgård 2002)

Korrespondens

Kommunikationsverkets jurist M. Moilanen: skriftlig korrespondens mellan skribenten och Kommunikationsverkets jurist M. Moilanen, med ansvar för .fi domäns frågor, under perioden 15.4.–24.4.2014 i syfte att få information om myndighetens interna rutiner samt kutym i domän frågor. (Kommunikationsverkets jurist)

Internetkällor

Centralhandelskammarens skiljedomsinstitut: Statistik – antalet ansökningar 1998–2013. 2013 <http://arbitration.fi/se/statistik-2/> (sidan hämtad 5.10.2014). (CHK 2013)

DK Hostmaster: Antal registrerede domænenavne – per år. 2014 https://stats.dk-hostmaster.dk/da/domains/total_domains/yearly (sidan hämtad 7.10.2014). (DK Hostmaster 2014)

ICANN: Get started. 2014. <https://www.icann.org/get-started> (sidan hämtad 5.10.2014). (ICANN 2014a)

ICANN: Uniform Domain Name Dispute Resolution Policy 26.8.1999. <https://www.icann.org/resources/pages/policy-2012-02-25-en> (sidan hämtad 7.10.2014). (ICANN 2014b)

IPR University Center: IPR-asiat keskitetään markkinaoikeuteen 19.12.2012. http://www.iprinfo.com/tietopalvelut/uutisarkisto/uutiset-2012/fi_FI/ipruiomioistuini/ (sidan hämtad 7.10.2014). (IPRUC 2012)

IPR University Center: OIKKU – Verkkotunnukset 2013. <http://www.iprinfo.com/oikku/verkkotunnukset/> (sidan hämtad 7.10.2014). (IPRUC 2013)

Kommunikationsverket: Avgörandepaxis vid krav på återkallanden. 13.04.2011. <https://domain.fi/info/sv/index/yllapito/perusvaatimukset/ratkaisukaytanto.html> (sidan hämtad 5.10.2014). (Kommunikationsverket 2014a)

Kommunikationsverket: Gällande .fi domännamn. 9.7.2014. <https://www.viestintavirasto.fi/sv/ombranschen/statistik/internet-ochtelefonistatik/gallandefidomannamn.html> (sidan hämtad 5.10.2014). (Kommunikationsverket 2014b)

Kommunikationsverket: Sammandrag från verkkotunnuspäivä 14.2.2014. https://www.viestintavirasto.fi/attachments/esitykset/Verkkotunnuspaiva_2014_Juselius_paatossanat.pdf (sidan hämtad 7.10.2014). (Kommunikationsverket 2014c)

Larsen Data: Viestintäviraston verkkotunnuspäivä med presentationen ”Benefits of opening up .fi” 14.2.2014. https://www.viestintavirasto.fi/attachments/esitykset/Verkkotunnuspaiva_2014_Larsen_Data.pdf (sidan hämtad 7.10.2014). (Larsen Data 2014)

MacRumors.com: Apple Purchases iCloud.com for \$4.5million? 27.11.2011 <http://www.macrumors.com/2011/04/28/apple-purchases-icloud-com-for-4-5-million/> (sidan hämtad 5.10.2014). (MacRumors.com 2011)

Svenska Dagbladet: Internet blev en väldigt stor fluga. 18.03.2011. http://www.svd.se/opinion/ledarsidan/internet-blev-en-valdigt-valdigt-stor-fluga_6019039.svd (sidan hämtad 7.10.2014). (Svenska Dagbladet 2011)

TNS Gallup: Verkkokauppatilasto 2013. 2014 http://www.tns-gallup.fi/doc/digi/Verkkokauppatilasto_2013.pdf (sidan hämtad 5.10.2014). (TNS Gallup 2014)